

KOSKELO

Selkämeren kansallispuiston uutiskirje 4/2014

Kylmäpihlajan majakka Kuuskajaskarista kuvattuna. Kuva: Minna Uusiniitty-Kivimäki/Metsähallitus

Rauhallista joulua ja onnellista uutta vuotta 2015!

Toivottavat Selkämeren kansallispuiston tontut

Vuoden viimeinen Koskelo pitää sisällään suuren joukon ajankohtaisia asioita Selkämeren kansallispuistosta ja sen yhteistyökumppaneilta. Selkämerellä vuosi 2014 on ollut vauhdikas. Kansallispuistossa oli samaan aikaan käynnissä useita hankkeita. Nyt nämä hankkeet ovat loppusuoralla, mutta ensi vuonnakin on Selkämerellä luvassa erilaisia tapahtumia ja paljon uutta. Parhaiten Selkämeren kansallispuiston asioista saa tiedon lukemalla uutiskirje Koskeloa. Seuraathan Selkämeren kansallispuiston myös Facebookissa?

Emma Rautavan työsuhte on päättymässä. Emma työskenteli Metsähallituksessa nuorisotyöllistettynä eri hankkeissa yhdeksän kuukauden ajan. Emma tahtoo kiittää yhteistyökumppaneita ja kaikkia muita, kenen kanssa on saanut työskennellä tänä aikana!

Uutiskirje Koskelon sisällöksi ovat erittäin tervetulleita kaikkien toimijoiden uutiset. Halutessasi tiedottaa oman organisaatiosi ajankohtaisista asioista seuraavassa Koskelossa, ota yhteyttä viimeistään 28.2.2015. Seuraava Koskelo ilmestyy maaliskuussa 2015.

Mikäli et halua jatkossa saada Koskeloa tai haluat lisätä sen jakeluun uuden organisaation tai henkilön, ota yhteyttä Koskelon toimittajaan, sähköpostilla minna.uusiniitty-kivimaki@metso.fi, tai puhelimitse numeroon 040 483 6006.

SELKÄMEREN KANSALLISPUISTON HOIDON JA KÄYTÖN SUUNNITTELMA ETENEE

Selkämeren kansallispuiston ja Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmaan pyydettiin lausuntoja kesällä 2014. Suunnitelmaan annettiin 35 lausuntoa ja sitä esiteltiin myös kuudessa yleisötilaisuudessa pitkin Selkämeren rannikkoa. Lausuntojen myötä lopulliseen suunnitelmaan tehtiin jonkin verran lisäyksiä, täydennyksiä ja korjauksia. Hoito- ja käyttösuunnitelma viimeistellään ja lähetetään joulukuussa ympäristöministeriöön vahvistettavaksi. Metsähallitus kiittää lämpimästi kaikkia suunnitelman tekemiseen osallistuneita ja sitä kommentoineita tahoja ja henkilöitä. Apunne on ollut arvokas!

Lisätietoja: Alueidenhallinnan erikoissuunnittelija Mikael Nordström, mikael.nordstrom@metsa.fi, p. 0400 445 234

KESÄN AIKANA TEHTIIN KANSALLISPUISTOSSA RUNSAASTI LUONNONHOITOTÖITÄ

Porin Preiviikinlahdella perinnebiotooppien kunnostusta jatkettiin kesällä 2014 karjan laidunalueiden ulkopuolisia umpeenkasvun uhkaamia rantaniittyjä niittämällä. Niittoja tehtiin muun muassa alueilla, joilla pesii äärimmäisen uhanalainen lintulaji etelänsuosirri. Niittoon otettiin myös uusia, aiemmin niittämättömiä alueita. Lisäksi osana rantaniittyjen perus- ja täydennyskunnostuksia tullaan talven aikana poistamaan rantaniitylle levinnyttä pajukkoa ja puustoa sellaisilla alueilla, jotka eivät ole olennaisia primaarisuknessiometsien kehittymisen kannalta. Luvian Ketokarissa raivattiin katajaa keto- ja nummikasvillisuuden elvyttämiseksi. Saarella laiduntaa kesäisin lampaista, jotka toivottavasti pitävät

umpeenkasvua kurissa, niin että kasvit saavat tulevaisuudessa tarvitsemansa valon. Luvian Säpissä puolestaan niitettiin heinää majakka- ja muflonien talviruokintaa varten ja ketokasvillisuuden ylläpitämiseksi, sekä poistettiin katajaa ja muuta puustoa rantaniityiltä. Lisäksi useilta Selkämeren saarilta poistettiin kurturuusua, joka on haitallinen vieraslaji. Säpin luonnonhoitotyöt tehtiin kansainvälisellä vapaaehtoistyöleirillä, muut työt toteutettiin ostopalveluna.

Lisätietoja: suunnittelija Tiina Jalkanen, Metsähallitus, tiina.jalkanen@metsa.fi, p. 040 653 7904

LUONTOINVENTOINNIT SELKÄMEREN KANSALLISPUISTOSSA VUONNA 2014

Selkämeren kansallispuistossa tehtiin kesällä 2014 erilaisia luontoinventointeja. Kansallispuistossa inventoitiin uhanalaisia kasveja, joista päähuomion kohteena olivat noidanlukot. Näitä löytyi erityisesti Ouran saaristosta. Yhteensä uhanalaisia tai silmälläpidettäviä kasvilajeja löytyi kansallispuiston alueelta 50 uudelta esiintymäpaikalta. Sammallajistoa puolestaan selvitettiin Luvian saaristossa, Kasalanjokisuussa sekä Ouran saaristossa. Tarkoituksena oli selvittää, onko alueella puustoon sitoutunutta huomionarvoista lajistoa, sekä selvittää edelleen alueen perussammallajistoa. Tulokset valmistuvat loppuvuodesta. Lisäksi kansallispuistossa inventoitiin pikkuperhosia ja hämähäkkejä ostopalveluna 13 saarelta. Inventoinneissa selvisi, että Selkämeren kansallispuistossa on joitakin uhanalaisia pikkuperhos- ja hämähäkkilajeja. Yleisesti ottaen lajeja on vähän, mutta uusia lajihavaintoja tuli niin pohjoisemmassa kuin etelämpänäkin viihtyvistä lajeista. Selkämeren kansallispuisto onkin pohjoisen ja etelän välisen muutoksen aluetta. Lajistoinventointien lisäksi Selkämerellä tehtiin perinnebiotooppien inventointeja, mistä valmistuu raportti vuoden vaihteessa.

Lisätietoja: suunnittelija Tiina Jalkanen, Metsähallitus, tiina.jalkanen@metsa.fi, p. 040 653 7904

SELKÄMEREN MATKAILUTOIMIJAT OPINTO- JA IDEOIMISMATKALLA SAARISTOMERELLÄ

Matkailuyrittäjiä ja muita matkailutoimijoita Selkämereltä matkusti syyskuun lopulla opinto- ja ideoimismatkalle Saaristomerelle. Kahden päivän aikana tutustuttiin tiiviissä aikataulussa Nauvossa ja Korppoossa toimiviin erilaisiin matkailuyrityksiin sekä Saaristomeren kansallispuistoon, mutta myös toisiin. Työpajoissa ideoitiin ja keskusteltiin erilaisista keinoista, joilla matkailua ja yhteistyötä voitaisiin Selkämerellä kehittää. Uusia ideoita, ajatuksia ja yhteistyömahdollisuuksia saatiinkin Saaristomereltä mukaan jonkin verran, ja näitä lähdettiin kehittämään eteenpäin yhdessä ja erikseen.

Opintomatkalaiset Konungskärissä, Saaristomeren kansallispuistossa.
Kuva: Minna Uusiniitty-Kivimäki/Metsähallitus

MATKAILUTOIMIJOIDEN KOULUTUSKANSIOT PÄIVITETTY

Viime kevään matkailutoimijoiden koulutuksiin tehdyt kansiot on päivitetty. Kansioihin on lisätty joitakin esityksiä koulutuksista ja teksti hiljaisista alueista Selkämeren kansallispuistossa. Lisäksi joitakin uusia sivuja vaihdettiin painovirheellisten sivujen tilalle. Kansiot sisältävät kattavan tietopaketin Selkämeren kansallispuistosta, missä kerrotaan muun muassa kestävästä luontomatkailusta, kalastuksesta, sekä luonto-, maisema- ja kulttuuriperintöarvoista. Kansiot on tarkoitettu niin matkailuyrittäjille kuin muillekin matkailun parissa työskenteleville henkilöille. Ne matkailutoimijat, joilla kansio jo on, voivat pyytää täydennysmateriaalien lähettämistä postitse, tai tulla noutamaan materiaalin Metsähallituksen toimistolta (Porin teknisen palvelukeskuksen palvelupiste Porinan talossa torin laidalla, osoite: Yrjönkatu 6 B). Ne matkailutoimijat, joilla tätä kansiota ei vielä ole, voivat noutaa oman kansionsa Metsähallituksen toimistolta.

Ota yhteyttä Minna Uusiniitty-Kivimäkeen: minna.uusiniitty-kivimaki@metsa.fi tai p. 040 483 6006

MUNAKARI ON VALMIS OTTAMAAN RETKEILIJÄT VASTAAN

Vuoden 2014 aikana Porin Ahlaisten saaristossa sijaitseva Munakari ja saaren kalamaja ovat kokeneet melkoisen muutoksen. Kesäkuussa kalamaja kunnostettiin Porin kansalaisopiston korjausrakentamisen kursilla. Saareen saatiin myös laituri, kuivakäymälä ja nuotiopaikka. Saarella ei ole puuhoitoa, joten

Kuva: Anssi Riihiaho /Metsähallitus

muistathan Munakariin tullessasi varata veneeseen muutaman klapin. Kalamajasta löytyy myös kamiina sekä pöytiä ja penkkejä. Alkuun veneilijöille hankaluuksia aiheuttaneet suuret kivet on saatu poistettua laiturin edustalta, ja nyt kulku Munakariin onnistuu ilman kolhuja. Ensi vuonna Munakarissa tehdään vielä viimeistelyjä, ja kalamajaan tulee alueen kalastushistoriasta kertova näyttely.

KATANPÄÄN LAITURIA KUNNOSTETAAN

Katanpäässä kunnostetaan vesibussien ja muiden isompien alusten käytössä olevaa laituria. Kunnostustyöt aloitettiin kesän 2014 veneilykauden päätyttyä ja uusi laituri on valmiina käyttöön jälleen kesällä 2015. Kunnostustyöt toteutetaan osittain Euroopan aluekehitysrahaston tuella. Entistä ehompi laituri tulee palvelemaan paremmin saaren suuntautuvaa vesibussiliikennettä.

Katanpään laituri vuonna 2013.

Kuva: Minna Uusiniitty-Kivimäki/Metsähallitus

METSÄHALLITUKSEN SELKÄMERI-HANKKEIDEN KUULUMISET

Edellä ja aikaisemmissa Koskeloissa on kerrottu monenlaisista hankkeiden puitteissa kansallispuiston alueella tehdyistä töistä. Vielä käynnissä olevat hankkeet ovat nyt loppusuoralla ja päättyvät viimeistään huhtikuussa 2015. Konkreettiset työt ovat viimeistä silausta vaille valmiit ja talven aikana keskitytään raportointeihin. Suurimpina töinä valmistumassa ovat Selkämeren helmet Satakunnassa -hankkeen puitteissa Selkämeren kansallispuiston kehittämisen käsikirja sekä SeLuKu-hankkeessa luonnonhoidon yleissuunnitelma. Näistä informoidaan tarkemmin alkuvuodesta. Myös uusia hankkeita valmistellaan niin Selkämeren luontomatkailun kuin luonnonsuojelunkin edistämiseksi.

Lisätietoja: projektipäällikkö Minna Uusiniitty-Kivimäki, Metsähallitus, minna.uusiniitty-kivimaki@metsa.fi, p. 040 483 6006

SELKÄMEREN VIRTUAALIOPPAASSA UUSIA KOHTEITA JA OPASTETTUJA KIERROKSIA

Selkämeren virtuaalioppaassa on julkaistu syksyn mittaan jälleen uusia kohteita erityisesti Varsinais-Suomen puolelta. Lisäksi oppaassa on alettu julkaista opastettuja kierroksia eri teemakokonaisuuksista. Tähän mennessä julkaistuja kierroksia ovat Selkämeren satamakierros, Luontotalo Arkin kierros, Selkämeren luontotyytit ja kasvit, Selkämeren retkikohteet sekä Selkämeren kulttuuriperintö, ja lisää on tulossa! Kierroksilla pääsee tutustumaan jäsennellysti edeten eri teemoihin pallopanoraamojen, kuvien ja tekstien avulla.

Tutustu Selkämeren virtuaalioppaaseen ja opastettuihin kierroksiin osoitteessa www.selkameri.fi.

SELKÄMEREN KANSALLISPUISTON MAISEMISSA KUVATAAN LUONTODOKUMENTTIA

Yle kuvaa Selkämerellä kolmiosaista luontodokumenttisarjaa. Toimittaja Jari Salonen kameroineen on kulkenut viime kesän aikana ahkerasti Selkämeren kansallispuiston maisemissa. Tuloksena on noin 700 tuntia videomateriaalia, joka täydentyy kesän 2015 aikana vähintään yhtä suurella aineistolla. Tästä huikaisevien otosten joukosta Jari Salonen poimii parhaat palat kolmen Avara Luonto -dokumentin sarjaksi, jonka aiheena on Selkämeren kesä, kiivaasta keväästä aina syksyn tuloon. Televisioyleisölle sykähdyttävät hetket Selkämereltä esitellään vuonna 2016. Pääosassa ovat Selkämeren monet lajit: mm. linnut, kalat, matelijat ja kasvit, joiden elämää dokumenteissa seurataan. Ihmisiä ei sarjassa nähdä. Metsähallituksen Luontopalvelut on ollut dokumenttiprojektissa Ylen yhteistyökumppanina opastamassa kuvauskohteisiin ja auttamassa kuvausjärjestelyissä tarpeen mukaan.

Katso täältä kuvauksien tunnelmia viime kesältä:

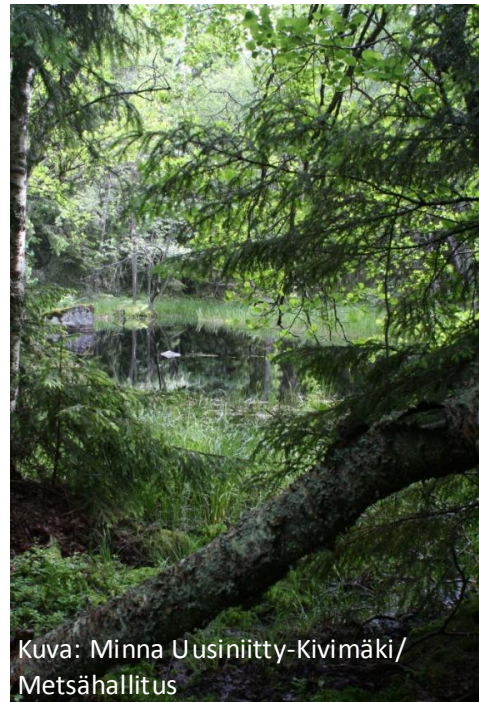
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/10/28/uusi-kamerateknikka-vie-la-hemmas-luontoa>

Kuva: Aleksi Malinen/Metsähallitus

LIESLUOTOON TIKKAMETSÄ

Selkämeren kansallispuistoon kuuluvaan Uudenkaupungin Liesluotoon tehdään tikkametsä Metsähallituksen valtakunnallisessa Luonnonhoito-LIFE -hankkeessa uhanalaista valkoselkätikkaa varten. Luonnonhoito-LIFE -hankkeen tavoitteena on hoitotoimin parantaa lajistollisesti monimuotoisimpiin kuuluvien luontotyyppiemme tilaa ja niille ominaisen lajiston elinolosuhteita. Valkoselkätikka tarvitsee lehti- ja lahopuustoista metsää sopivan hyönteisravinnon löytämiseksi. Parhaimmat elinympäristöt vähenivät merkittävästi tehokkaan metsätalouden seurauksena, mutta nykyisin valkoselkätikkakanta on elpymässä ja vahvistumassa aktiivisen suojelun, elinympäristöjen hoidon ja idästä muuttaneiden tikkojen ansiosta. Valkoselkätikka on kuitenkin edelleen luokiteltu erittäin uhanalaiseksi lajiksi. Valkoselkätikkametsän hoidossa käytetään osittain samoja menetelmiä kuin metsien ennallistamisessakin. Ennen kaikkea toimenpiteillä estetään kuusettumista, lisätään metsien valoisuutta ja lahopuustoa. Valoisat rantametsät ovat parhaita elinympäristöjä valkoselkätikalle.

Kuva: Minna Uusiiniitty-Kivimäki/
Metsähallitus

Lisätietoja: suunnittelija Kaj-Ove Pettersson, Metsähallitus, kaj-ove.pettersson@metsa.fi, p. 0400 647 027

HERRAINPÄIVIEN LUONTOPOLKU ON SAANUT UUDET OPASTEET

Luontopolulla Porin Herrainpäivillä retkeilijä pääsee tutustumaan Isko-isokoskelon elämään munasta pesintään seitsemän uuden opastulun avulla. Isokoskelo on Selkämeren kansallispuiston tunnuslintu, ja Herrainpäiviltä avautuukin upea näkymä kansallispuistoon. Luontopolun toteuttamisesta on vastannut Porin kaupungin ympäristöviraston Yyterinniemen luontopalveluiden kehittämishanke, ja taulujen kuvat ovat piirtäneet Meri-Porin lukion oppilaat Sanni Iisakkala ja Eveliina Muurinen.

Tutustu Herrainpäivien alueeseen Selkämeren virtuaalioppaassa: www.selkameri.fi/kohteet/show/36

VIELÄ EHTII MAJAKKANÄYTTELYYN LUONTOTALO ARKKIIN!

Suomen Majakkaseuran 10-vuotisjuhlanäyttelyyn voi tutustua luontotalo Arkissa Porin keskustassa 28.12.2014 saakka. Näyttelyssä on esillä muun muassa panoraamakuvia suomalaisista majakoista, loistoista ja pookeista merimaisemissaan sekä Petri Porkolan meriaiheisia valokuvia. Mukana on tuttuja maisemia myös Selkämereltä. Arkin perusnäyttely puolestaan kertoo monipuolisesti Satakunnan luonnosta ja Selkämeren kansallispuistosta. Luontotalo Arkki on pääsääntöisesti avoinna tiistaista sunnuntaihin kello 11–17.

Lisätietoja: Luontotalo Arkki, www.pori.fi/arkki, arkki@pori.fi tai 02 621 1176